بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2020/HC-A/110
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޢާއިޝާ މޫސާ [illegible]
- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 22 ޝައްވާލް 1441 / 14 ޖޫން 2020
- ނިމުނު ތާރީޚު: 13 ޞަފަރު 1442 / 30 ސެޕްޓެމްބަރު 2020

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީސް
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝާ ޝުޖޫނު
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:
- ނަންބަރު: 145-J/AN/2020/06
- ނިޔާކުރި ކޯޓު: ޖުވެނައިލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ކުޑަ އުމުރު ކުދިންނާބެހޭ ގޯނާއެއް ނިސްބަތުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 17 ފެބްރުއަރީ 2020
- ނިޔާކުރި ތާރީޚު: 27 ފެބްރުއަރީ 2020

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2020/06 "ކޯޓު އަމުރު މުރާޖައާކޮށް ގޮތެއް ނިންމުން"، މިނިންމުން ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށްނޫން ކަމަށްބުނެ އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި [illegible] / ވ.ތިނަދޫ، އާޒިޔާ މޫސާގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތަކީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

01- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2020/06 "ކޯޓު އަމުރު މުރާޖައާކޮށް ގޮތެއް ނިންމުން" މި ނިންމުމަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/PHA/2020/84 ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމުގެ ކޯޓު އަމުރު [illegible] 3000 [illegible]

ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/PHA/2020/84 [illegible]
ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށް، ބާޠިލުކޮށް ދިނުމަށް އެދޭކަމާއި،

[illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، " [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސ. ހިތަދޫ/
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު
145-J/PHA/2020/84 (31 ޑިސެމްބަރު 2019) [illegible] ހިފެހެއްޓުމުގެ ކޯޓު އަމުރު،
ސ. ހިތަދޫ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

02- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2020/06 "ކޯޓު އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށް ގޮތެއް ނިންމި ނިންމުމުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސ. ހިތަދޫ/ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] 02 ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]؛

- ފުރަތަމަ ނުކުތާގައި، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވަނީ ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 55 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.
- ދެވަނަ ނުކުތާގައި، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި މައްސަލާގައި ހުށަހެޅިފައިވާ [illegible] ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރައްވާފައިނުވާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

03- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/AN/2020/06 "ކޯޓު އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށް ގޮތެއް ނިންމި ނިންމުމުން، ނިންމަވާފައިވަނީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސ. ހިތަދޫ/ [illegible]،

މޫސާގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި މައްސަލަގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅިފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

- [illegible]: މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

04- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 145-J/PHA/2020/84 (145-J/PHA/2019/84) (31 ޑިސެމްބަރު 2019) ކޯޓު އަމުރުގެ ދަށުން އާއިޝާ މޫސާގެ ޕާސްޕޯޓް ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް 31 ޑިސެމްބަރު 2019 އިން ފެށިގެން 30 މާރިޗު 2020 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް ހިފަހައްޓާފައިވަނީ، [illegible] ޑިޕާޓްމަންޓް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3،000 [illegible] މައްސަލައިގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]) ގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 310 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށާއި އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް [illegible]، އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު [illegible] އާއިޝާ މޫސާ ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރައިގެން ގޮސްފިނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤަށް [illegible] [illegible] ކަން، އިސްވެ [illegible] ކޯޓު އަމުރުން [illegible] [illegible]، އާއިޝާ މޫސާގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފަހައްޓާފައިވަނީ، [illegible] ޑިޕާޓްމަންޓް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ވެފައިވާ 3،000 [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އުފެދިފައިވާ މަދަނީ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެންކަމަށްވާތީ، ޢާއިޝާ މޫސާގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފަހައްޓައިފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 55 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނޫންކަން އެނގެއެވެ.

05- ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބުނެފައިވަނީ،

> " [illegible] ކުށެއް [illegible] ނުވަތަ ކުށެއް ކުރަމުން ނުވަތަ ކުށެއް ކުރަން އުޅެމުން ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބު ލިބިފައިވާނަމަ އަދި އޭނާ ހިފައިގެން [illegible] ކަމަށް ބެލުމުގައި އެކަށީގެންވާ ސަބަބު ލިބިފައިވާނަމަ، އޭނާގެ ޕާސްޕޯޓް، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ."

މި ފަދައިންނެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2019/HC-A/473 ޤަޟިއްޔާގެ ނިމުނު ޙުކުމުގެ [illegible] [illegible] 3.1 ވަނަ ނަންބަރުގައި، އެ މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ،

> " ބަޔާންކޮށްފައިވާ 75 ވަނަ މާއްދާގައި އޮންނަ "އެކަށީގެންވާ ސަބަބު" އެއީ ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގެ [illegible] ސާބިތު ކުރެވޭ ވަގުތުގެ ހެކި ކަމުގައި ވާން ނުޖެހޭ ކަމާއި، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކުން 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދިއްޖެނަމަ،

އަންނަނިވި ކަންކަން އެދިހަކާ ގުޅޭގޮތުން ފުރިހަމަވާނަމަ، އެއަށްވުރެ ފަނޑިޔާރަށް ނޭނގުނު ކަމާއި، އެކަންކަމަކީ؛

(1) ޤާނޫނީ ހިފަހައްޓަން ބޭނުންވާ ދިޔާ ކުރެއް ކޮށްފައިވާކަން ނުވަތަ ކުރުން ކުރަމުންދާކަމަށް ނުވަތަ ކުރުން ކުރަންއުޅޭ ކަމުގެ ހެކި ފިލުވައިލުން؛

(2) އޭނާ ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް ފިލައިގެންދާން އުޅޭ ކަމުގެ ރިސްކު ދިމާވެފައިވުން؛

(3) އޭނާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަޑުކުރަންޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތުން.

މިގޮތުންނެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ "ޢާއްމު އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުން ގުޅޭ ނިންމި ނިންމުން" ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 145-J/PHA/2020/84 (145-J/PHA/2019/84) (31 ޑިސެމްބަރު 2019) ކޯޓު އަމުރު ނެރުއްވުމުގައި އެ މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރު ފާހަގަކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކަށް ބަލާއިރުގައި، އެ އަމުރަކީ، އެ މައްސަލައިގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ތުހުމަތުގެ މައްޗަށް ދިރާސާކުރެވުނު، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 75 ވަނަ މާއްދާގައާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2019/HC-A/473 ފައިސަލާގެ ފައިސަލާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ ނިޒާމުގެ 3.1 ވަނަ ނަންބަރުގައި އެ މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކާއި އުޞޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ނަތީޖާއަކަށް އަރާފައިކަން އެނގެއެވެ.

- ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދުގެ ނަޒަރު:

ފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު ހިލްމީ ފަނޑިޔާރުކަމުގެ ނަޒަރާއި، ނިންމެވިގޮތް ތާއީދުކުރަމުން އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ފާހަގަކުރަމެވެ.

06- ކުންފުނިން ލިބިފައިވާ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞިއްޔަތު ވަކަލާއި ހިއްސާދާރުންނާއި އޮފިސަރުންނާއި ޤާނޫނާ ޖިސްމު ކަންތައްތަކާއި ކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވިފައިވާނަމަ އެ ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުން ޒިންމާވާން ޖަވާބުދާރީކަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/96 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުނިތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 75 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެން އޮތުމެވެ. ދާއިރާ މުސާއަދި ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި ފަސްލުގެ ޑިރެކްޓަރުންނަށް ދާއިރާ މުސާގެ ފައިސާތަކާއި ދައުލަތުގެ ފައިސާއިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކައުންސިލްގެ ސަރުކާރުގެ މަޢުލޫމާތު ދައްކަފައިވާ ވަގުތަކުން އެނގެން އޮތުމެވެ. އަދި ކުންފުނީގެ ނަމުގައި ކޮންފައިވާ އަމަލަކީ ޖިނާއީ ކަމަކަށް ވެގެންދާ ހަމަތަކުގައި ކުންފުނީގެ ނިޒާމްގެ ސަބަބުން ނަގައި ކަށަވަރުކުރާ ޖިނާއީ ކުރި ކުރީގެ ބުނެމުންގޮސް ވާހަކަ ދެކެވިފައި ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމުގެ ބަޔަކު ހުށަހަޅައިގަތުމާ އިޖްރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްން އަދަލު ކުރެވިދިއުމާ ވެސް ކުރިމަތިލާފައިވާ ދުވަހުގެ ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި ފަސްލުގެ ނަމޫގައި ރިޔާސީ ފައިސާ ޖިނާއީ ކުންފުނިގެ ބުނެމުން އާދިޔާ މުޖުތަމަޢު ގެއްލުން ކުރިކޮށް އެ ބުނެމުގައި ޝަރީޢަތްކުރާ ހުކުމްތަކަށް އެނގެއެވެ.

07- ކުރިއްގެ ޝަރީޢަތުގައިވާ މިރައްގެ ޕްރޮޕަޓީ ހިފެހެއްޓުމުގައި އެޢީކަ ފިޔަވައިގެން ދަރުއްޔާ ކަމަން ބުރުގައި އެކަށީގެންވާ ހެކި ދިރިހުރިވަނަ އެ މިރައްގެ ޕްރޮޕަޓީ ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަރުން ހިފެހެއްޓުމުގެ އިތުބާރު ޤާނޫނު ބަންދުކުރާ އިދާރާތަކަށް ދިނުމެވެ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތުމެވެ. ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި ފަސްލުގެ ޑިރެކްޓަރުން ކުރުގައިވާ އާދިޔާ މުސާގެ ޕްރޮޕަޓީ ހިފެހެއްޓުމަށް ނެރުނުވާ ކުރިމަތިލާ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/PHA/2020/84 (145-J/PHA/2019/84) (31 ޑިސެންބަރު 2019) ޕްރޮޕަޓީ ހިފެހެއްޓުމުގެ ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް ނެރުނުކަމަށް ކަނޑައަޅައި ކުރިމަތިލާ ކޯޓުން ނެރުނުވާ ނަންބަރު 145-J/AN/2020/06 (27 ފެބުރުއަރީ 2020) ކޯޓު އަމުރު ބާތިލުކުރާކަން ބޮޑު ނިންމުމަށް ގެ ސަބަބުތަކަށް ބަލައިރު އެ ނިންމުމުގެ 3 ވަނަ ނުކުތާގައި މަޤާމާ ހިފެހެއްޓުމާއި ބަރާބަރު ތިބިއަކަށް ބަލަހަރުއްވާނުކުރުގެ ކުރުގެ ބުނެމުގެ ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި ފަސްލުގެ

ޑިރެކްޓަރުންގެ މައްޗަށް ކުރެވޭކަމަށާއި، ޑިރެކްޓަރުންގެ ތެރެއިން އެކަކު [illegible] ކޮށްފައެވެ. އަދި މި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޑިރެކްޓަރުންގެ [illegible] ހިމެނޭ ވ. ތިނަދޫ، ރެޑްހައުސް، އަޙްމަދު މޫސާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވ. ތިނަދޫ، ރެޑްހައުސް، [illegible] މޫސާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވ. ތިނަދޫ، ރެޑްހައުސް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ 4.1 ވަނަ ނުކުތާގައި (3 ވަނަ ސަފްޙާގައި) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible] [illegible].

ވީމާ، ވ. ތިނަދޫ، ރެޑްހައުސް، [illegible] މޫސާގެ ޕާސްޕޯޓް [illegible] [illegible] ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނަންބަރު 145-J/PHA/2020/84 (145-J/PHA/2019/84) (31 ޑިސެމްބަރު 2019) ކޯޓު އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށް، އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނަންބަރު 145-J/AN/2020/06 (27 ފެބުރުއަރީ 2020) ކޯޓު އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށް ގޮތެއް ނިންމުން ބާޠިލުކުރަން [illegible] މޫސާގެ [illegible] މި ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަން ނުޖެހޭކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުން އިއްތިފާގުން [illegible].

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެޕީލުގައި ހުރުމުން، ލ. ހިތަދޫ، ބެލްހައުސް، އާއިޝާ މޫސާގެ ފަރާތުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އާއިޝާ މޫސާގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރެފައިވާ ނަންބަރު 145-J/PHA/2020/84 (145-J/PHA/2019/84) (31 ޑިސެންބަރު 2019) ކޯޓު އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށް، އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނަންބަރު 145-J/AN/2020/06 (27 ފެބްރުއަރީ 2020) ކޯޓު އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށް [illegible] ނިންމުން[1] އަމުރު ބަދަލު ގެނައުމަށް ނުޖެހޭކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި، ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.